

Timișoara

Gala dramaturgiei românești actuale

ediția a III-a

Printre cele mai importante manifestări din sistemul reuniunilor noastre teatrale, deopotrivă competitive și colocviale, se află **Gala dramaturgiei românești actuale**, de la Timișoara, organizată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Timiș și Teatrul Național din Timișoara. Cu o periodicitate bienală, ea oferă publicului timișorean, precum și oamenilor de teatru interesați de evoluția dramaturgiei originale, o selecție a pieselor apărute și valorificate scenic în ultimii doi ani, manifestarea constituindu-se astfel într-un sensibil seismograf al actualității vieții teatrale.

Jucate la ele acasă, pe scenele diverselor teatre, spectacolele pot fi, desigur, mai mult sau mai puțin reprezentative pentru una sau alta dintre direcțiile dramaturgiei românești actuale, pentru una sau alta dintre tendințele artei noastre teatrale contemporane. Odată ajunse însă în gală, prin chiar actul alegerii lor pentru această prestigioasă manifestare, reprezentațiile devin, parcă „fără voia lor”, puternic semnificative pentru direcțiile dramaturgice și tendințele spectaculare pe care le încorporează. Căci selecția spectacolelor — întotdeauna și oricând discutabilă, ca oricare alta! — reflectă o stare de fapt: a dramaturgiei care se joacă și a felului în care este jucată această dramaturgie.

Dacă, de exemplu, în ultimii doi ani nu s-au produs debuturi scenice reprezentative ale unor dramaturgi, nu galei trebuie să-i reproșăm acest fapt, ea nefăcînd altceva decît să ni-l aducă la cunoștință și să ne îndemne a medita pe marginea lui. La fel, dacă, într-una sau alta dintre edițiile galei, producțiile teatrale cu piese românești ale ultimilor doi ani nu se ridică la nivelul așteptărilor noastre sau la acela al unora dintre edițiile precedente — fie ca dramaturgie,

fie ca artă teatrală — nu credem că faptul trebuie pus automat pe seama manifestării ca atare, ea înfățișîndu-ne — cu relativă obiectivitate — și eventualele puncte nevralgice ce se pot ivi în dinamica fenomenului. Alături de posibilitatea unei prompte recunoașteri și recompensări morale a valorilor dramaturgiei și artei scenice, gala ne oferă deci și posibilitatea, deloc neglijabilă, a sesizării decalajelor și dereglărilor ce se pot produce atît în interiorul dramaturgiei și al artei scenice, cît și în relația de reciprocă influențare dintre acestea. Iată de ce putem realmente considera utile și reușite nu doar edițiile de sărbătoare ale galei, ci și pe acelea de lucru, în care problemele reale ale dramaturgiei actuale și ale transfigurării ei scenice nu numai că nu sînt și nu pot fi ocolite, ci sînt abordate cu calm, cu luciditate și măsură, într-o atmosferă colegială, și într-un constructiv spirit critic.

De lucru, poate fi considerată și cea de-a treia ediție a galei, desfășurată între 3 și 10 noiembrie, președinte al juriului manifestării fiind de astă dată artista emerită Dina Cocea.

La discuțiile finale care au avut loc, conduse din partea direcției de resort a C.C.E.S. de Petre Ștefănescu, au participat Dina Cocea — președinte al A.T.M., prof. univ. Mihai Vasiliu, criticii Gálfalvi Zsolt, Natalia Stancu, Florica Ichim, Valeria Dușca, Ludmila Patlanjoglu, Radu Anton Roman, regizorii Dan Alecsandrescu și Ioan Ieremia, directoarea Teatrului Național din Timișoara, Lucia Nicoară, și directorul adjunct al Teatrului Giulești, Nicolae Munteanu.

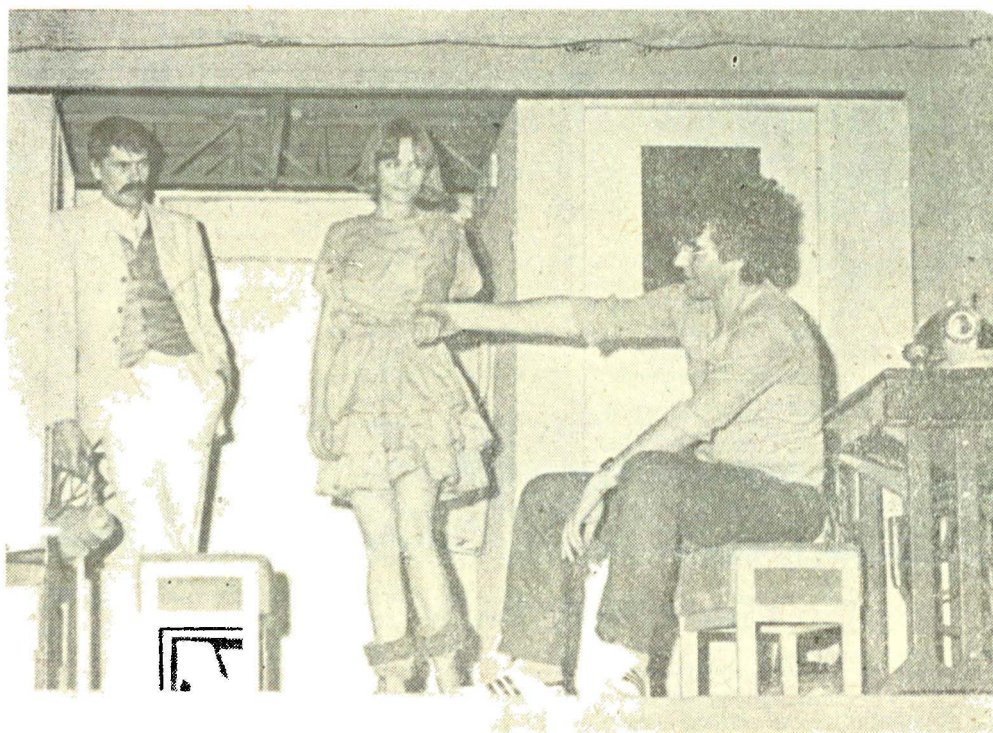
Palmaresul ediției ne îndreptățește să vorbim despre realizarea unui consens între aprecierile juriului (din care au făcut parte, alături de artista emerită Dina Cocea, prof. univ. Mihai Vasiliu, criticul Natalia Stancu, regizorul Dan Alecsandrescu, dramaturgul Theodor Mănescu, președintele Comitetului de cultură și

**Valeria Seciu și Ștefan Iordache în „Cerulea instelat deasupra noastră“
de Ecaterina Oproiu, Teatrul Mic, regia, Cătălina Buzoianu**

Două scene din spectacolul „O dragoste nebună, nebună, nebună” de Tudor Popescu, la Teatrul Național din Timișoara. Regia, Ioan Ieremia

Mirela Cioabă și Ilie Gheorghe în „Paznicul de la depozitul de nisip” de D. R. Popescu, Teatrul Național din Craiova, regia, Mihai Manolescu

Dorina Lazăr și Geo Costiniu în „Arta conversației“ de Ileana Vulpescu și George Bănică, Teatrul Giulești, regia, Eugen Todoran

educație socialistă al județului Timiș, Alexandrina Cornean) și felul în care au fost privite spectacolele în aceste discuții, care s-au dorit aplicate și la obiect.

Fără a relua aici argumentele critice produse (cu atât mai mult cu cât marea majoritate a acestor spectacole au beneficiat de cronici distincte în revista noastră), să spunem doar că au existat suficiente motive de insatisfacție în cazul unor spectacole ca **Brățara falsă** de Paul Everac, la Teatrul „Nottara“ (chiar dacă reprezentația, mai ales în a doua ei parte, ni s-a părut superioară celei de la premieră), **Arta conversației** de Iléana Vulpscscu și George Bănică, (Teatrul Giulești) — în ciuda afluenței de public pe care reprezentația a înregistrat-o și la Timișoara —, ambele în regia lipsită de relief scenic a lui Eugen Todoran, **Un suflet romantic** de Tudor Popescu (Teatrul de Stat din Reșița), în regia lui Eugen Vancea (reprezentație cu mult sub valoarea celei de la premieră) și **Copii și părinți** arbitrară alăturare a două piese de Ion Băieșu, datorată direcției de scenă puțin inspirate a lui Bogdan Ulmu (Teatrul German de Stat din Timișoara). Au dezamăgit **Cerul instelat deasupra noastră** de Ecaterina Oproiu, în fada interpretare a Teatrului Național din Cluj-Napoca — regia Mihai Măniuțiu, și, mai ales, felul în care s-a prezentat, aici și acum, Teatrul de Stat din Oradea, cu greu inteligibila piesă a lui Mircea Bradu, **Satul blestemat**, în regia lui Sergiu Savin.

Au oferit în schimb reale satisfacții artistice spectacolele **Cerul instelat deasupra noastră** de Ecaterina Oproiu, (Teatrul Mic), în regia Cătălinei Buzoianu și strălucita interpretare a actorilor Valeria

Seciu și Ștefan Iordache. **Paznicul de la depozitul de nisip** de D. R. Popescu (Teatrul Național din Craiova), impunând cu hotărâre atenției virtuțile regizorale ale tînărului Mihai Manolescu și calitățile interpretative deosebite ale Mirelei Ciobă și ale lui Ilie Gheorghe, în sfîrșit, **O dragoste nebună, nebună, nebună** de Tudor Popescu, în regia serioasă și reflexivă a lui Ioan Ieremia (Teatrul Național din Timișoara), scenografia reprezentației purtînd inconfundabila semnătură a Emiliei Jivanov.

Să mai amintim faptul că o parte dintre spectacolele acestei ediții au putut fi urmărite și de cîțiva oameni de teatru de peste hotare, între care s-au aflat, din Uniunea Sovietică, regizoarea Irena Bucicene, de la Teatrul Academic din Vilnius, și artistul poporului Igor Tomkevici, de la Teatrul din Kirov, iar din R. S. F. Iugoslavia, Dušan Belić, director general al Teatrului Național Sîrb din Novi Sad, Mirko Dalmaaja, director al Teatrului de dramă din Novi Sad, și Vlad Matić, directorul Centrului muzical din Novi Sad.

Dacă adăugăm vizitele făcute de oamenii de teatru în marile și modernele întreprinderi timișorene, discuțiile avute cu cadrele didactice, activiștii și artiștii amatori din puternicile unități agricole, dar și culturale, Comloș și Teremia Mare (unde există un impresionant muzeu Nichita Stănescu), dacă, în sfîrșit, nu uităm să subliniem desăvîrșita civilitate a oamenilor și a locurilor, putem spune că Timișoara s-a dovedit și de această dată la înălțimea galei, pentru ca și gala să încerce a se ridica, de la o ediție la alta, la înălțimea Timișoarei.

Victor PARHON